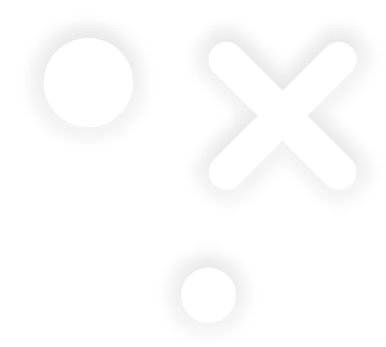

Otwarte posiedzenie Sekcji
Systemów Gospodarki
Wodnej KGW PAN,
16.12.2020

Otwarte posiedzenie Sekcji Systemów Gospodarki Wodnej KGW PAN, 16.12.2020

Plan posiedzenia:

- + Początki RDW w Polsce - Tomasz Walczykiewicz
- + Omówienie „Fitness Check” - Tomasz Walczykiewicz
- + Wprowadzenie do dyskusji - Tomasz Walczykiewicz
- + Dyskusja

Lata 90-te w UE przed RDW

Pierwszy EAP, obejmujący lata 1973–1976 stanowi najwcześniejszy przejaw tego, co można uznać za integrację środowiska z innymi obszarami polityki

W latach 1991–1996 prawodawstwo UE dotyczące wody zaczęło koncentrować się na zanieczyszczeniach pochodzących ze ścieków miejskich i spływów rolniczych. Prawodawstwo opracowane w tym okresie to dyrektywa dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych (dyrektywa Rady 91/271 / EWG) i dyrektywa azotanowa (dyrektywa Rady 91/676 / EWG), obie charakteryzujące się podejściem dopuszczalnych wartości emisji (ELV), ograniczającym ładunki zanieczyszczeń do uwolnienia do środowiska wodnego

Lata 90-te w UE przed RDW

Rozwój prac nad RDW rozpoczął się w 1995 r., kiedy Komisja Środowiska Unii Europejskiej (WE), Komisja Środowiska Parlamentu Europejskiego (EP) i Rada Ministrów Środowiska Unii Europejskiej (CM) zgodziły się przyjąć bardziej globalne podejście do polityki wodnej

- + Po tych konsultacjach Komisja przygotowała bardziej formalną propozycję ramowej dyrektywy wodnej, która została przyjęta w lutym 1997 r
- + Decyzja o radykalnej reformie prawodawstwa wodnego Unii Europejskiej nie zapadła jednak niespodziewanie; była odpowiedzią na szybko zmieniające się ramy polityczne, gospodarcze i społeczne oraz zmiany w tym, co stanowi „kapitał społeczny” na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim
- + Historia procesu tworzenia RDW sugeruje, że lobby środowiskowe ma coraz większy wpływ na kształtowanie europejskiej polityki wodnej

Działania organizacyjne w zakresie gospodarki wodnej w Polsce w latach 90-tych ubiegłego wieku

- + 1990-rozpoczęcie realizacji projektu Strategia Zarządzania Środowiskiem a w nim komponentu 4 Planowanie i Zarządzanie Gospodarką Wodną
- + 1990-Umowa o współpracy w zakresie gospodarki wodnej pomiędzy Polską i Francją
- + 1991-Pierwsze staże dla pracowników gospodarki wodnej we Francji
- + 1991-Powołanie Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej (RZGW) z zadaniem opracowywania warunków korzystania z wód dorzecza
- + 1993-1999- Intensyfikacja współpracy pomiędzy francuskimi Agencjami Wodnymi a RZGW na podstawie porozumień bliźniaczych i w ramach Międzynarodowego Związku Organizacji Zlewniowych (International Network of Basin Organisations -INBO)-współpraca partnerska, transfer wiedzy

Działania organizacyjne w zakresie gospodarki wodnej w Polsce w latach 90-tych ubiegłego wieku

- + 1997- kredyt Banku Światowego projekt „Likwidacja Skutków Powodzi”
- + 1999-Połączenie RZGW z ODGW

Działania organizacyjne w zakresie gospodarki wodnej w Polsce w latach 90-tych ubiegłego wieku

- + 1997- kredyt Banku Światowego projekt „Likwidacja Skutków Powodzi
- + 1999-Połączenie RZGW z ODGW

Działania organizacyjne w zakresie gospodarki wodnej w Polsce przed akcesją do UE

- + 2000-2001- Przygotowanie założeń i pełnych wymagań kontraktowych (Terms of Reference) dla realizacji projektu bliźniaczego PHARE PL/IB/2002/EN/01 „Wdrażanie Ramowej Dyrektywy Wodnej w Polsce”
- + 2000-2001 -Prawo wodne, powołanie Biura Gospodarki Wodnej
- + 2002 PL2002/IB/EN/01 „Wdrażanie Ramowej Dyrektywy Wodnej”- Projekt ogólny finansowany ze środków PHARE składał się z Polsko-Niemieckiego Projektu Bliźniaczego, Projektu Inwestycyjnego oraz Projektu „Pomoc techniczna w zakresie wdrażania RDW”, realizowanego przez Konsorcjum składające się z trzech firm – Arcadis Euroconsult BV z Holandii, BCEOM z Francji i PROEKO z Polski.
- + PL2003/IB/EN/02 „Kontynuacja wdrażania Ramowej Dyrektywy Wodnej”
- + 2004- Akcesja do UE, brak okresu przejściowego dla RDW

Pierwsze projekty implementujące RDW

- + Projekt wdrożenia Ramowej Dyrektywy Wodnej pt. Typologia wód powierzchniowych i wyznaczenie części wód powierzchniowych i podziemnych zgodnie z wymogami RDW 2000/60/WE, Etap I, II, III- Opracowanie zrealizowane w ramach Konsorcjum - IMGW lider oraz PIG, IOŚ i IM na zlecenie Ministerstwa Środowiska, 2004;
- + Ustalenie warunków referencyjnych odpowiednich dla typów wód powierzchniowych, zgodnie z wymaganiami zał. II do Ramowej Dyrektywy Wodnej 2000/60/WE- Opracowanie zrealizowane w ramach Konsorcjum - IMGW lider oraz PIG, IOŚ i IM na zlecenie Ministerstwa Środowiska, 2004;

Pierwsze projekty implementujące RDW

- + Wytyczne do przeprowadzenia analiz ekonomicznych w regionach wodnych dla potrzeb planów gospodarowania wodami
- + Projekty Raportów dla Obszaru Dorzecza Odry i Wisły z realizacji programu wdrażania postanowień Ramowej Dyrektywy Wodnej 2000/60/WE, opracowania zrealizowane przez IMGW na zlecenie Ministerstwa Środowiska, 2005;

Wnioski z realizacji pierwszych projektów

- + Brak danych dotyczących pobór i zrzutów wraz -w szczególności problemy z geolokalizacją
- + Brak danych dotyczących zabudowy hydrotechnicznej istotnych dla ocen hydromorfologicznych
- + Większość czasu pracy przeznaczonego na realizację projektów poświęcono na zgromadzenie danych i ich digitalizację
- + Wymiana doświadczeń i wiedzy w ramach działających grup roboczych
- + Zaangażowanie zespołów wynikające również z udziału w pionierskim projekcie związanym z akcesją do UE

PODSUMOWANIE KONTROLI ZDOLNOŚCI Ramowa Dyrektywa Wodna, Dyrektywa dotycząca wód podziemnych, Dyrektywa w sprawie norm jakości środowiska i dyrektywa Powodziowa SWD (2019) 440 final

- + RDW z powodzeniem ustanowiła ramy zarządzania dla zintegrowanej gospodarki wodnej dla ponad 110 000 jednolitych części wód w UE, spowalniając pogarszanie się stanu wód i redukując zanieczyszczenie chemiczne (głównie ze źródeł punktowych)
- + Z drugiej strony, między pierwszym a drugim cyklem gospodarowania wodami w dorzeczu nie dokonano żadnego znaczącego postępu w zakresie ogólnego stanu jednolitych części wód
- + Wdrożenie dyrektywy uległo znacznemu opóźnieniu i mniej niż połowa części wód w UE jest w dobrym stanie, mimo że termin osiągnięcia tego celu upłynął w 2015 r., z wyjątkiem uzasadnionych przypadków. W przypadku dyrektywy powodziowej jest za wcześnie na wyciąganie wniosków, ponieważ jej pierwszy cykl wdrażania rozpoczął się dopiero w 2016 r., Ale ta ocena sprawności wykazała, że dyrektywa poprawiła zarządzanie ryzykiem powodziowym

PODSUMOWANIE KONTROLI ZDOLNOŚCI Ramowa Dyrektywa Wodna, Dyrektywa dotycząca wód podziemnych, Dyrektywa w sprawie norm jakości środowiska i dyrektywa Powodziowa SWD (2019) 440 final

- + Brak środków finansowych to jeden z czynników utrudniający osiągnięcie lepszych wyników.
- + Obszerne wymagania dotyczące planów gospodarowania wodami w dorzeczu oraz konsultacji społecznych są konieczne, aby zachować swobodę polityczną przewidzianą w RDW i zapewnić publiczną przejrzystość w zakresie polityki wodnej i działań.
- + Analiza dowodów i informacje zwrotne od interesariuszy pozwalają na wyciągnięcie wniosku, że dyrektywy w dużej mierze spełniają swoje zadanie. Dyrektywy doprowadziły do wyższego poziomu ochrony jednolitych części wód i zarządzania ryzykiem powodziowym, niż można by oczekiwać bez ich istnienia

PODSUMOWANIE

- + W oświadczeniu skierowanym do POLITICO unijny komisarz ds. Środowiska, oceanów i rybołówstwa Virginijus Sinkevičius potwierdził potrzebę skoncentrowania się na wspieraniu wdrażania i egzekwowania „bez zmiany dyrektywy”. Opublikowano 22 czerwca 2020 r.
- + Decyzja zapadła sześć miesięcy po uznaniu dyrektywy za „sprawną „, po przeprowadzeniu wnikliwej dwuletniej oceny. W trakcie tego procesu ponad 375 000 obywateli domagało się utrzymania prawa w obecnym kształcie i lepszego wdrażania przez rządy państw członkowskich

Problemy do dyskusji

- + Czy formuła realizacji planów gospodarowania wodami „pod klucz” jest optymalna z punktu widzenia praktycznej implementacji RDW?
- + Czy w takiej formule jest możliwa harmonizacja planów wynikających z Dyrektywy Powodziowej?
- + Plan gospodarowania wodami czy plan zarządzania obszarem dorzecza?
- + Czy PGWOD mają rzeczywisty wpływ na stan środowiska wodnego, czy też jest tylko spełnienie wymagań związanych z przedłożeniem oczekiwanych dokumentów zgodnie z harmonogramem?

+ Dziękuję za uwagę.

+ Tomasz Walczykiewicz, 16.12.2020.r.

